

Micronacions i micronacionalisme a la xarxa d'Internet: un reflex del món en clau virtual

Hèctor Martín Español

Resum

El micronacionalisme no és un fenomen nou però l'arribada de la informàtica i les innovacions de la xarxa i el món virtual han augmentat de sobte el protagonisme d'un fet que ja existia des d'abans que s'inventessin el mitjans de comunicació massius. A partir de diferents exemples es repasen els conceptes de sobirania, estat i territori tot tenint com a punt de referència els nous microestats que han sorgit a Internet durant les darreres dècades.

Paraules Clau: micronacions, micronacionalisme, estat, territori, sobirania.

Resumen

Micronaciones i micronacionalismo en Internet. Un reflejo del mundo en clave virtual

El micronacionalismo no es un fenómeno nuevo pero la llegada de la informática y las innovaciones en la red y el mundo virtual han aumentado de pronto el protagonismo de un hecho que ya existía des de antes de que se inventaran los actuales medios de comunicación masivos. A partir de diferentes ejemplos se repasan los conceptos de soberanía, estado y territorio teniendo

como punto de referencia los nuevos microestados que han surgido en Internet en las últimas décadas.

Palabras clave: micronaciones, micronacionalismo, estado, territorio, soberanía.

Abstract

Micronations and micronationalism in Internet. A reflection of the world from a virtual point of view

Micronationalism is not a new phenomenon but the rise of the computer age, and the innovations in the net and the virtual worlds increased suddenly its prominence. In fact these political forms existed way before the invention of the mass media that are spreading them now. Using some relevant examples of these phenomena, this paper reviews concepts such as sovereignty, state, or territory, using as a reference de new microstates that have appeared and expanded through Internet in the last decades.

Keywords: micronations, micronationalism, state, territory, sovereignty.

Què és el micronacionalisme?

El micronacionalisme no és res nou, però pot resultar una novetat per a tot aquell qui desconegui els episodis més inèdits d'una història humana que, de fet, té detalls enginyosament extravagants. L'arribada de la informàtica i les innovacions de la xarxa i el món virtual –paradoxalment– ha augmentat de sobte el protagonisme d'un fenomen que, de fet, ja existia des d'abans que s'inventessin els mitjans de comunicació (*mass media*) del món actual. Deixant de banda la situació que es pugui viure en l'actualitat, una micronació, anomenada també cibernació, país imaginari o projecte de país, però no microestat, es defineix com una entitat creada i estructurada com un estat independent però, a diferència d'aquest, no reconegut per la major part de la comunitat internacional. Cal no confondre una micronació amb un territori secessionista o demandant del dret a l'autodeterminació perquè la micronació té un caràcter més aviat efímer i depèn de forma gairebé total de la iniciativa d'un reduït grup de persones que sovint pertanyen a una mateixa família o a una comunitat local o disseminada internacionalment que s'uneix, sota unes circumstàncies determinades, per uns interessos comuns.

Les persones que decideixen crear una micronació acostumen a tenir i compartir objectius i sentiments comuns, encara que visquin a quilòmetres de dis-

tància, per bé que sempre hi ha excepcions. No és que els mogui un interès purament econòmic (exceptuant-ne la propaganda comercial i la venda d'articles i *souvenirs* per la xarxa) o un sentiment ètnic/religiós/cultural; més aviat els atrau una recerca d'un tipus de consciència identitària que va més enllà de la que existeix en el seu món real i que, de fet, els posa en contacte amb persones d'arreu del planeta que també busquen aquesta mena d'identitat particularista.

Les fronteres físiques d'un estat no tenen el mateix caràcter que les d'una micronació, però alhora mantenen tot un seguit de característiques comunes. Segons el dret internacional, basat en la *Convenció de Montevideo* acordada a la capital d'Uruguai per la setena Conferència Internacional d'Estats Americans el 26 de desembre del 1933, existeixen un seguit de condicions legals que atorguen o neguen la sobirania a un territori. Amb la llei a la mà i sobre l'estat de dret i la sobirania, es pot considerar oficialment estat un territori que posseeixi una població permanent, un territori definit, un govern propi i la capacitat d'aquest govern d'entaular relacions internacionals al mateix nivell amb d'altres estats. Un article –l'article 3 de la *Convenció de Montevideo*– que les micronacions han explotat a fons per reivindicar la sobirania, és sens dubte el que fa referència al fet que l'existència política de l'estat, *de facto*, no depèn indispensablement del fet que altres estats reconeixin (o no) aquesta sobirania, o sigui que és independent del reconeixement que puguin efectuar (o no) altres estats. Seguint aquest criteri, un territori que s'ajusti als paràmetres de la *Convenció de Montevideo* podria obtenir una sobirania pròpia encara que no obtingués el reconeixement oficial d'altres estats.¹

A Montevideo van signar la convenció 19 països americans –entre ells els EUA, Brasil i Mèxic– i, molt més tard, altres països també va adaptar l'acord per definir els límits legals de la sobirania, encara que es va recalcar, sobretot per part de Suïssa, el punt que feia referència a la possibilitat del no-reconeixement, fet que no impediria la sobirania. L'enfrontament de postures –on s'hi troba, per descomptat, el secret del fenomen micronacional– resideix en el xoc entre la teoria *constitutiva de sobirania* i la teoria *declarativa de sobirania*.

Ambdues difereixen en el reconeixement o no per part d'altres estats per obtenir la sobirania; la teoria constitutiva exigeix explícitament aquest reconeixement, però la declarativa s'hi oposa. El debat entre què és i què no és un estat, per tant, encara avui està present en molts aspectes. El Comitè d'Arbitratge Badinter de la UE, per exemple, fixà la sobirania d'un estat en un territori, una població i una autoritat política, deixant en un apartat més secundari el reconeixement d'altres estats. Remuntant-nos a Hobbes o Locke, s'ha afirmat que la sobirania depèn de l'obediència, i on no hi ha un reconeixement majoritari de súbdits cap a l'estat no hi pot haver una sobirania completa. Hi

1. Una obra interessant pel que fa a les micronacions i a la seva controvèrsia legal és *What is micronationalism? An introduction*, de Peter Ravn Rasmussen. En paraules de Juan Omar Fierro al seu article de països on line, es pot parlar d'una autèntica "digitalització d'utopia o una nova geografia de l'estafa" (<http://www.larevista.com.mx/ed605/opi3.htm>).

ha qui pot objectar que una micronació no poseeix sobirania perquè no disposa d'un territori físic i real a banda del món virtual. Les micronacions, entre d'altres noms, han estat precisament definides com a *estats efímers*.

Cal tenir molt en compte que la *Convenció de Montevideo* ja va originar discussions i problemes legals pel que fa a alguns casos que no s'ajustaven totalment a la normativa acordada. Les micronacions ja en són un exemple, però també existeixen entitats no-territorials com ara la Sobirana Orde de Malta que és un estat amb una sobirania molt *sui generis*. L'Orde de Malta, en concret, té una posició d'observador a l'ONU i gaudeix d'una situació especial amb l'extraterritorialitat dels seus edificis i una constitució pròpia aprovada l'any 1961 (reformada el 1997).² Pertànyer a l'Orde no suposa tenir la doble nacionalitat, perquè es considera que només es té una ciutadania institucional i no territorial, ja que de fet gairebé només es podria comptar amb els 1600 m² en edificis de què disposa al centre de Roma. Però està representada diplomàticament a l'ACNUR, la UNESCO, la FAO i l'OMS. Tanmateix i en virtut d'aquest *status* especial, l'Orde emet passaports, fabrica moneda i expèn matrícules de cotxes. D'aquests exemples en podem deduir que la sobirania no sempre es vincula totalment a la territorialitat.

La micronació de Sealand, per posar un altre exemple, reivindica la seva sobirania en base a una legitimitat *de iure* (perquè quan se'n va proclamar la independència, l'any 1967, no estava en aigües territorials del Regne Unit, sinó en aigües internacionals) i *de facto* (Sealand ha mantingut relacions diplomàtiques amb el Regne Unit arran d'un judici que, el 25 de novembre del 1968, va reconèixer la inexistència de jurisdicció britànica sobre l'indret; i a més a més també un delegat del govern alemany va traslladar-se a Sealand el 1978 per negociar l'alliberament d'un presoner del seu país de qui el govern britànic no es feia responsable). Un detall molt significatiu dels esforços de Sealand per fer-se un lloc a la comunitat internacional és el que va dur l'atleta Darren Backburn a competir en nom del Principat a la marató dels jocs d'atletisme que es van celebrar a Canadà l'any 2003. Hem de tenir en compte, també, que Sealand també disposa d'equips de minigolf, *slot* (scalextric) i futbol. L'any 2006, Peter Emmerson i Anthony Pope van encapçalar l'equip de Sealand al World Mini-golf Tour, i Pope va guanyar la Brighton Invitational Competition l'agost d'aquell mateix any. El Principat també va estar representat a la versió *slot* de les 24 hores de Le Mans, i l'equip oficial va quedar setè, encara que segurament ha estat en qüestió de futbol on s'han sofert més entrebancs: Sealand va delegar l'*honor* de ser representada en l'equip danès de Vestbjerg, que no va poder arribar a disputar un partit amb la selecció nacional del Tibet, també sense reconeixement internacional.

Un estat pot tancar els seus límits en funció de la situació política o dels seus propis interessos, i una micronació disposa, en la major part dels casos, d'un "territori" virtual, lligat a la xarxa d'Internet; un àmbit que paradoxalment esde-

2. *The Order of Malta, Sovereignty, and International Law*, de Guy Stair Sainty. (<http://www.chivalricorders.org/orders/smom/maltasov.htm>)

vé global i obert a tots aquells qui disposin d'una connexió a la xarxa i, a la vegada, llunyà i restringit als qui no en tenen l'accés físic.

Per altra banda també trobaríem similituds en el fet que l'estat restringeix o directament prohibeix el pas a un determinat tipus d'espais que únicament poden trepitjar aquells qui obtenen el permís i l'autorització per a fer-ho. La micronació virtual pot barrar el pas a una secció del web que consideri "reservada" a tots els internautes que, o bé acompleixen un seguit de requisits per accedir-hi, o bé mai no hi poden entrar. Si en un estat són els poders polítics i administratius els qui fixen aquestes àrees, també en una micronació ho poden ser-ne els creadors o líders (presumptes "poders" factics de la nació). Lluny d'un mitjà de comunicació públic i de fàcil accés, la micronació virtual en xarxa estructura un nou espai configurat que, imitant les fronteres i els límits del món real, trasllada aquest model a la xarxa global d'Internet.

La història de la micropatologia

L'estudi del micronacionalisme s'anomena *micropatologia*, i té una important vinculació amb molts camps de la geografia humana. Els organismes que han estudiat el fenomen micronacional tenen com a primera referència la fundació, l'any 1973, de l'*International Micropatological Society* per part de Frederick W. Lehmann. Imitant-ne els objectius bàsics, que es resumirien en l'estudi i la reflexió sobre els microestats i les micronacions al llarg de la història, l'any 1991 es funda l'*Institut Français de Micropatologie* (IFM),³ destinat a facilitar també el coneixement micronacional al públic francòfon. En el cas de les micronacions virtuals d'Internet, el Regne de Talossa (fundat per Robert Madison el 26 de desembre del 1979) va ser el primer que va obrir un web propi a Internet l'any 1996. Per altra banda, el 26 de novembre del 1980 és una altra data important: es funda el LOSS (Lliga d'Estats Secessionistes, o *League Of Secessionist States*), un equivalent a l'ONU en el món de les micronacions que, per exemple, escull entre els seus membres un secretari general. Com a tal, celebra assemblees a través de videoconferència o xats, i a més a més publica les seves resolucions al seu web oficial. Actualment són unes 36 micronacions les que formen part de LOSS.

Als anys 90 del segle XX és quan es comencen a publicar interessants estudis com ara el de Peter Lamborn Wilson (1996), on analitzava molt detalladament les similituds de les ciutats-pirates dels segles XVI-XIX amb les actuals micronacions contemporànies.⁴ L'any 2000 es publicà el llibre *Ils ne siègent pas à*

3. L'Institut Français de Micropatologie té un web dedicat a nombrosos links que serveixen per aprofundir en el món de les micronacions (<http://www.geocities.com/CapitolHill/5829/?19991>).

4. Les repúbliques i utopies pirates han estat ben definides a l'estudi *Pirate utopies* de Peter Lamborn Wilson, tot un clàssic de la micropatologia que s'ha traduït de l'anglès al francès (Editorial Dagorno). Una altra obra de referència és *L'État c'est moi*, de Bruno Fuligni, Les Éditions de Paris, 1997.

l'ONU (No són a l'ONU), del professor de la Universitat d'Ais-Marsella, Fabrice O'Driscoll, membre de l'IFM que va recopilar notícies, referències i curiositats sobre moltes micronacions de diferents èpoques i continents.⁵ Fou un dels primers que tractà amb profunditat el tema, però encara avui no deixa de ser un estudi molt pioner. Una micronació pot esdevenir un espai de teòrica "sobirania" virtual a la xarxa d'Internet si segueix unes pautes determinades. Com afirmen els manuals que s'han anat improvisant sobre el tema per començar cal definir un model d'estat, una constitució o bé unes lleis fonamentals, un territori imaginari, uns símbols nacionals (himne, lema, bandera, escut, moneda, segell, passaports, exèrcit, diaris nacionals, seleccions esportives, canals de televisió i ràdio...) i un canal de comunicació amb els interessats a formar part d'aquesta nova micronació (via correu electrònic).

Recentment també fou publicada una curiosa *Guia de Micronacions* editada per la col·lecció de guies de viatges *Lonely Planet* (2005),⁶ una aposta innovadora en el sector i un fet que obre un mercat inèdit en el món turístic i que origina, en definitiva, el que es podria anomenar sense complexos com a *turisme de micronacions*. La iniciativa ha estat seguida pel grup australià d'humoristes (www.jetlagtravel.com) format per Tom Gleisner, Santo Cilaurò i Rob Sitch, que van començar a publicar amb un gran èxit de venda unes guies de viatges sobre micronacions fictícies (2004) com ara Molvanîa (un hipotètic país de l'Est d'Europa), Phaic Tan (un país asiàtic) i San Sombrèro (un país llatinoamericà). Sembla ser que la versemblança de les guies va provocar, fins i tot, que una part dels lectors cregués realment en l'existència d'aquests països ficticis. No és cap error afirmar directament que moltes de les micronacions existents aprofiten el mercat turístic per obtenir gran part dels seus ingressos, i això demostra que són una clara reafirmació més del *renaixement micronacional* que han produït les noves tecnologies. Fins i tot, com a guia per formar una micronació pròpia, es publicà *How to start your own country*.⁷

Antecedents històrics de les micronacions

Les tendències a crear una entitat política pròpia, nova, identitària i modèlica han estat la constant de molts individus al llarg dels segles. La diferència entre una macronació (definida oficialment i reconeguda per altres grans macronacions) i una micronació (sense cap reconeixement internacional definitiu) resideix en la brevetat d'aquesta última, a banda segurament d'una mica d'excentricitat que la separa d'allò que hom considera "normal", legalment par-

5. L'estudi de Fabrice O'Driscoll *Ils ne siègent pas à l'ONU*, Éditions des Presses du Midi, Toulon, març 2000.

6. *Micronations*, diversos autors, Lonely Planet Publications, London, 2007.

7. *How to start your own country*, d'Erwin S. Strauss, Loompanics Unlimited, Port Townsend, Washington, 1984.

lant. El micronacionalisme sorgeix paral·lel al nacionalisme del s. XIX i, fins i tot, podríem afirmar que també rep l'herència d'un cert protomicronacionalisme dels segles XVI-XVII. Alguns autors han volgut remuntar la seva existència fins a les mítiques repúbliques o regnes pirates que proliferaren al Carib i a l'Oceà Índic durant els segles XVI-XVII-XVIII.⁸

Hi ha pocs exemples d'aquests "estats" pirates no reconeguts oficialment per cap govern d'aleshores que hagin pogut ser comprovats, però moltes històries parlaven de la mítica Libertàlia fundada pel capità Misson a l'illa de Madagascar (com ara les de Daniel Defoe), del regne d'Abraham Samuel a la mateixa Madagascar (1696) o de James Plantain ("rei" de la badia de Ranter el 1720). Abraham Samuel havia estat l'intendent d'un vaixell pirata dels tants que feien escala a l'illa de Saint Marie (costa oriental de Madagascar), però es traslladà a l'antic assentament francès de Fort-Dauphin i els nadius l'escolliren com a rei.

No trigà gaire en organitzar un pròsper negoci de comerciant, formar una guàrdia armada personal i fins i tot un harem. Un altre pirata famós que establí el seu regne a l'illa fou Adam Baldrige, que havia fugit de Jamaica per haver comès un homicidi. Amb el suport d'unes quantes tribus indígenes va formalitzar el seu "regne" l'any 1685, encara que va haver de fugir a corre-cuita perquè els nadius es revoltaren a causa del seu comerç d'esclaus i el seu harem privat de dones indígenes. També el pirata James Plantain disposava d'un harem de natives a la badia de Ranter, uns quilòmetres al nord de Saint Marie. Cap al 1725 controlava bona part de l'illa, encara que el 1728 fou expulsat a causa d'una revolta indígena.

Va tenir més sort que no pas el comte Matus Moric Benovsky, un aventurer eslovac qui, al servei de França, va instal·lar-se a Madagascar l'any 1774 com a encarregat de colonitzar Louisbourg, un assentament situat a Antongil Bay des d'on es volia comerciar amb les naus que solcaven l'oceà Índic fent escala a Madagascar. Malgrat que la iniciativa tingué un èxit relatiu, el comte Benovsky actuà pel seu compte i aconseguí que els indígenes l'escollissin l'octubre del 1776 rei o emperador (*Ampansacabé*) de Madagascar. Les denúncies que els governadors francesos de l'illa de Reunió i de Maurici enviaren a París, sumades a les epidèmies que patiren els homes de Benovsky, forçaren la seva tornada a França. Tot i així, el comte no es rendí tan fàcilment i optà per intentar-ho de nou el 1785, ja totalment al marge del govern francès, aprofitant la lleialtat que els nadius li havien mantingut. Ocupà violentament Foulpointe, una posició francesa, i féu construir l'assentament de *Mauritània* (batejat de forma egòlatra inspirant-se en el seu propi nom, Maurici) a la punta est de l'illa. Des d'aquell punt es dedicà al tràfic d'esclaus, un negoci altament lucratiu, amb agents comercials de Maryland i Baltimore (EUA), on tenia nombrosos contactes arran d'haver participat durant uns anys a la guerra de la Independència dels EUA contra Anglaterra. El govern francès, irritat per la rebel·lia del comte,

8. *Utopies pirates*, de Peter Lamborn Wilson.

envià a Madagascar un contingent armat des de Pondichéry (Índia) que va acabar detenint el noble el 23 de maig del 1786. Benovsky es defensà fins a la mort i fou abatut d'un tret durant la batalla per defensar *Mauritània* (encara avui és considerat un heroi nacional a Eslovàquia, Hongria, Polònia i Madagascar, on fins i tot se'l recorda amb un carrer a Antananarivo i amb alguns topònims arreu de l'illa).

És prou fiable afirmar que l'estat-nació que s'anava formant del segle XVIII al XIX va consolidar del tot els diversos projectes de fundació de microestats arreu del món. Foren aventurers i personatges excèntrics (idealistes, estafadors o bojós) els qui crearen països com la Long Republic (1819-1820), la Republic of Indian Stream (1828-1835), el regne d'Araucània i Patagònia (1860-1862), el Regne de Còrsega (1736) o el Regne del Sedang (1888-1890).

El regne de l'illa de Còrsega fou un intent d'independència que aquest territori emprengué l'any 1736 contra el domini genovès de la mà d'un aventurer alemany, Teodor Esteve von Neuhoff (1694-1756). Hàbil diplomàtic i espia, Teodor aprofità les protestes del illencs per proclamar-se rei Teodor I i va voltar amb insistència per Holanda i Anglaterra tractant de demanar suport per a la seva causa, tot i que acabà per quedar engarjolat per deutes en una presó londinenca (on morí l'any 1756). Còrsega, d'altra banda, seria venuda per Gènova a França només uns anys més tard (1768). Actualment l'illa encara forma part d'aquest país, tot i que ha experimentat un sentiment de tendències independentistes des de fa dècades (fet que fins i tot va originar i origina enfrontaments armats i terrorisme).

La Republic of Indian Stream existí *de facto* del 9 de juliol del 1832 fins al 1835, curiosament a causa d'un buit legal a causa de la imprecisió de límits registrada al Tractat de París (1783), signat entre els EUA i Anglaterra. Allà es definien les fronteres entre les recentment independitzades colònies nord-americanes i l'encara colònia britànica del Canadà, però mai no es va acabar d'acabar clarir quina era la zona que el tractat situava "el més nord-oest possible" del riu Connecticut. Part de l'actual estat nord-americà de New Hampshire fou disputat pel Canadà i els EUA, que hi enviaren els seus propis recaptadors d'impostos causant, lògicament, les protestes dels seus habitants. Fou aleshores quan aquests decidiren (1828) formar aquesta República independent mig improvisant la seva organització. Finalment, el 1835, el territori quedà annexionat a New Hampshire, si bé no existí cap acord definitiu fins al Tractat de Webster-Ashburton, pacte que es va firmar per a evitar futurs problemes fronterers.

La Long Republic (1819-1820), situada on avui hi ha Texas, prengué el nom de James Long, un militar que va intentar apoderar-se del territori quan aquest encara era possessió espanyola (1819). Tanmateix no cal dir que el governador espanyol expulsà la tropa d'en Long enviant-hi 500 soldats i que l'existència d'aquell govern no perdurà, doncs, ni tres mesos. Texas és, encara avui dia, un dels estats dels Estats Units amb una identitat més diferenciada.

El curiós cas del regne d'Araucània i Patagònia fou una iniciativa de l'aventurer francès Orélie-Antoine de Tourens, qui l'any 1860 aprofità el suport dels

indis maputxes (revoltats contra la invasió de terres que protagonitzaren els exèrcits de Xile i l'Argentina) per a ésser escollit rei tot promentent-los que defensaria els seus drets davant les potències europees. Malgrat que féu esforços per acomplir la tasca promesa, no cal dir que tant Xile com l'Argentina envaïren el "regne" i en deportaren Orélie-Antoine I (mort a França, exiliat i arruïnat, l'any 1878). Tanmateix, encara avui dia, els seus descendents continuen defensant els drets del indis a l'autodeterminació (el "príncep" Felip, des del 1952).⁹

Una situació força similar fou la de l'anomenat regne del Sedang, creat pel també aventurer francès Charles-Marie David de Mayréna el 1888 on actualment hi ha part del Vietnam. Des de la seva plantació de la Cotxinxina francesa, Mayréna s'aprofità de la confiança de les tribus locals per a ésser escollit també rei. La seva misteriosa mort l'any 1890 (enverinat, assassinat o mossegat per una serp) posà fi a aquell regne que havia arribat a estar reconegut per Anglaterra i Prússia.¹⁰

Tot plegat, són antecedents que, aproximadament, resumeixen aquest sentit de recerca de la identitat per a molts aventurers que, en aquella època, encara no coneixien les facilitats que oferiria la xarxa d'Internet en iniciatives com les seves.¹¹

Les micronacions del segle xx

La mateixa paraula *micronació* s'originà cap al 1990 per a designar aquest tipus d'organitzacions no reconegudes oficialment per cap estat sobirà i que difícilment encaixaven dins el model de classificació en què tradicionalment s'havia estructurat la geografia política. Si bé ja existien els precedents que hem repassat des dels segles XVIII-XIX, semblava impossible que aquests casos encara es poguessin donar a finals de segle xx.

Tanmateix, a partir dels anys 60 i 70, hi hagué un període daurat pel que fa a la fundació de micronacions i a l'expansió d'aquest micronacionalisme. La majoria de casos es relacionaven amb l'onada d'idealisme polític i el desig de crear una societat més igualitària i lliure enfront els vells esquemes conservadors i l'enfrontament dels dos blocs durant la Guerra Freda. Els micronacionalistes, sovint inspirats en les tendències neoanarquistes i llibertàries, optaren per esta-

9. El web oficial de l'Araucània i Patagònia, elaborada per un grup d'interessats en aquesta micronació del segle XIX: <http://www.geocities.com/tourtoirac/index.html>. Si es vol aprofundir més en el tema cal llegir *Le roi français d'Araucanie*, de Jacques Lagrange amb pròleg del príncep Philippe d'Araucanie, éditions PLB, 1989; i *Contra-Vérités et Vérités sur le Royaume d'Araucanie*, de Bernardo Jiménez Abendano, Éditions SFA, 1986.

10. Per aprofundir més en el regne de Sedang es força recomanable el web <http://www.geocities.com/CapitolHill/5829/SEDANG.html>.

11. Una obra interessant pel que fa a aquests aventurers és la que va redactar el baró Marc de Villiers du Terrage, titulada *Rois sans couronne. Du Roi des Canaries à l'Empereur du Sahara*, Bassac Plein Champ Éditeur, 1998.

blir “estats” amb presència física mitjançant tota mena d’estratagemes legals. Encara no existia la xarxa virtual d’Internet i era necessari, doncs, imposar l’existència territorial. Entre d’altres proliferaren moltíssim els assentaments en plataformes o vaixells ancorats en aigües internacionals que eren, invariablement, declarats estats independents: des de casos com el de la plataforma anglesa de Sealand l’any 1967 (l’únic que ens ha arribat fins a l’actualitat i que potser acompleix perspectives legals de sobirania) fins a la República de l’Illa de la Rosa (una plataforma de 400 m² ancorada el 1968 davant mateix de les aigües italianes de l’Adriàtic, a Rímìni, per anarquistes italians que utilitzaven l’esperanto com a llengua oficial i que, finalment, foren detinguts per la Marina Italiana).

A partir dels anys 70 el sentit idealista de les micronacions va decaure una mica, encara que els seus fundadors continuaven fixant curiosos principis ideològics i futuristes per a organitzar els seus “països”. La República de Minerva (1972), per exemple, fou un projecte d’ideologia llibertària obra d’un ric nord-americà de Nevada que projectava ubicar-la en una illa artificial del Pacífic assentada sobre uns esculls. Encara que va aconseguir el seu objectiu, el veí estat de les illes Tonga s’annexà el territori abans que no es formalitzés cap reconeixement internacional.

Als anys 80 i 90, l’esperit ecologista i reivindicatiu d’algunes associacions no governamentals marcà profundament la proliferació de les micronacions que, criticant impactes ecològics o projectes insolidaris, utilitzaven la seva imatge per enfrontar-se amb l’audiència mediàtica que això els proporcionava. Greenpeace, per exemple, va promoure “Waveland”, un país establert a l’illa de Rockall (a l’Atlàntic Nord) el 1997. I casos semblants ocorregueren quan molts pobles s’oposaren a l’establiment de centrals nuclears vora els nuclis habitats o els indrets d’interès natural: des de la Republik Freies Wendland (1980) al nord d’Alemanya o l’Estat Independent d’Aramoana (1980) a Nova Zelanda, que s’oposava a la construcció d’una fàbrica d’alumini de greus índexs de contaminació. També a Florida, l’any 1982, es fundà la Conch Republic com a protesta per la construcció d’un oleoducte que podia perjudicar seriosament el turisme de la regió.

Tampoc el boom turístic no va quedar aliè a les micronacions. Molts pobles van veure-hi un oportú reclam turístic i actualment (el cas del poble italià de Seborga) en fan un lucratiu negoci, venent *souvenirs* i títols oficials que, a la pràctica, no tenen validesa legal.

Són especialment prolífics els segells, les monedes, les medalles i condecoracions, les emissions commemoratives nacionals, els documents de tot tipus amb una firma oficial o bé detalls més folklòrics com ara els uniformes de les forces de seguretat o la mateixa bandera i l’himne.

Sens dubte el primer cas d’aquest tipus fou el del Regne de Hay-on-Wye, declarat independent del Regne Unit pel bibliòfil Richard George William Pitt Booth el 1977. A partir d’aquí, els interessos literaris per aquest poble anglès es van disparar (Richard George, però, sempre afirmà que no s’havia pas pres seriosament la seva estrambòtica iniciativa).

Deixant de banda els interessos turístics o les tendències ideològiques, una micronació també pot sorgir com a enginy aparentment legal per a esquivar tot tipus de problemes amb la hisenda del país o bé per a dur a terme qualsevol obra o reforma en una propietat damunt la qual, segons llei, pesa una restricció o una prohibició que impedeix al propietari fer allò que desitja. Això es produeix, especialment, als països de forta cultura anglosaxona relacionats sovint amb la Commonwealth britànica. Casos com aquests s'han disparat extraordinàriament a Austràlia des del 1970, quan es fundà una de les primeres micronacions encara avui existents: el Principat de Hutt River Province. El seu propietari es va autoproclamar cap d'estat del seu terreny (per a evitar el pagament d'uns impostos que ell creia del tot injustos) i, amb tot, no va ser massa pres seriosament pel Parlament Australià. No trigaria, evidentment, en ser imitat per altres propietaris descontents.

L'any 1976 es produí un cas similar amb la província de Bumbunga, fundada per un altre propietari a la seva finca del sud d'Austràlia. Seguirien omplint la llista els casos de l'Estat Sobirà d'Aeterna Lucina (1978) creat a Nova Gal·les del Sud, el Ducat d'Avram (1978) a Tasmània, l'Estat Independent de Rainbow Creek (1979) a Victòria, el Principat de Marlborough (1993) a Queensland, el recent Principat d'Oceania Unida (2003), etc.

Classificació i tipologies

Les micronacions es poden dividir en diverses categories. De fet, només unes quantes obeeixen a criteris sobiranistes sincers; la gran majoria formen part de projectes de propaganda ideològica, plataforma d'accions il·legals i fraudulentoses o bé "jocs" d'entreteniment personal i fantasia egòlatra que no acostumen a passar de les reivindicacions estrambòtiques. Ho hem de veure com un joc virtual.¹²

No per això les hem d'associar o confondre forçosament amb moviments independentistes, guerrilles, sectes, associacions culturals o ecologistes i grups de pressió política. Potser hauríem de classificar-les com una mena de clubs o associacions de caire lúdic i molt privat, totalment alienes a una voluntat real de projecció pública o institucional. De fet, se'n diferencien del tot per la seva manca de rellevància pública al món real i perquè, consegüentment, ni realitzen accions violentes ni acostumen a implicar més d'un centenar de persones arreu del món.

Per començar, les micronacions no acostumen a exercir la violència per a reclamar els seus drets sobiranistes (cosa que, per posar el cas, sí que fan grups

12. Si es vol tenir un exemple de la teoria micronacional cal llegir la *Teoria delle Micronazioni*, un article d'Andrea Iolis (<http://iolis.interfree.it/articoli/art072000.htm>). I un clàssic de la Societat de Micropatologia Francesa és *Les Hommes qui voulaient être rois. Principautés et nations sur Internet*, étude de Frédéric Lasserre, de l'Université du Québec a Montréal, març 2000. (<http://www.cybergeo.eu/index4397.html>).

terroristes o guerrilles independentistes). En cap moment controlen un territori militarment o governamentalment a la pràctica (hi poden haver, però, excepcions insòlites com ara la que tingué lloc a Sealand el 1968 quan hi hagué un atac contra un vaixell de l'armada britànica, o bé el 1978, quan un enfrontament entre els residents de la micronació va derivar en una *guerra civil*) i tampoc no acostumen a sortir de l'àmbit merament privat (una casa, un terreny, un espai domèstic qualsevol) per a representar les seves activitats. Resulta evident que tampoc no les podem assimilar a nacions sense estat o a litigis fronterers entre estats oficialment reconeguts i amb una forta burocràcia i organització al darrere. Cap micronació no té suficients fonaments històrics, racials, culturals o sentimentals per a reclamar els seus drets sobiranistes (hi ha alguns casos, però, que pretenen fer-ho a través de llacunes legals o buits diplomàtics, com veurem més endavant). Una micronació no és mai reconeguda ni per l'ONU ni per cap estat oficial, no manté cap relació diplomàtica (per bé que a vegades ho intenta) amb aquests estats oficials i normalment viu enmig d'una tolerància propera a la broma o bé a la indiferència.

Cal aclarir que les micronacions físiques (per exemple Seborga o Sealand) no poden comparar-se als microestats físics (per exemple San Marino o Liechtenstein) perquè encara que en tots dos casos estiguin per sota d'una superfície de 5.000 m² o 1.000 m² de superfície (fixats segons el criteri territorialista per a classificar els microestats), el cas de les micronacions no té el reconeixement oficial d'altres estats sobirans, mentre que el dels microestats sí. Assimilant-les als microestats illencs sorgits arran de la II Guerra Mundial i la descolonització al Pacífic, l'Índic o l'Atlàntic, les micronacions virtuals podrien ser un cas molt similar al d'una illa enmig de la xarxa (encara que casos més físics com els de Seborga o Hutt River Province implicarien un espai transfronterer més palpable, definit per una frontera real). I Sealand, per la seva ubicació damunt una plataforma artificial, gairebé podria passar per un microestat en forma d'illa.

S'ha de tenir en compte que moltes d'aquestes micronacions –Sealand, Seborga, Hutt River Province– han intentat infructuosament al·legar que això no era ben bé cert, i fins i tot van mirar d'aconseguir certa legitimitat sobiranista a través d'infructuosos i esporàdics contactes amb organismes o institucions internacionals (ONU, UE) que, de fet, ara per ara mai no han tingut èxit i mai no han rebut una confirmació definitiva. D'aquí que es diferenciï clarament microestat de micronació (amb els discutits matisos que puguin tenir els termes estat i nació). La micronació, com l'estat, doncs, és un espai de límits ajustats a la idea que han creat l'individu i el grup, una identificació més centrada en el caràcter cultural del col·lectiu que no pas en la història o els tradicionals límits físics d'un territori real. És potser l'element psicològic aquell que més influeix damunt els límits de la micronació virtual; respon a una demanda i a uns interessos d'un grup més o menys definit. És ben bé una associació de grups de persones d'arreu del món que traspassen les fronteres físiques i en creen d'altres de virtuals segons la definició del seu grup. Així ens podem tro-

bar amb la divertida paradoxa que, encara que mai no obtinguin un reconeixement oficial en el món real, les mateixes micronacions especulen amb la imaginació un curiós univers virtual que copia la nostra realitat de forma ben seriosa (firmen tractats, declaren guerres, organitzen reunions diplomàtiques per debatre en comú qualsevol assumpte, etc). Sigui per necessitat o per impuls lúdic, planificat o fins i tot delictiu, en tot cas les fronteres micronacionals, com també les estatals, també experimenten variacions en l'espai i el temps (poden desaparèixer, poden sorgir-ne de noves, poden eixamplar-se unint-se a d'altres micronacions, poden dividir-se per disputes internes, poden experimentar canvis interns en matèria identitària o de govern, poden quedar aturades per inactivitat del grup, etc...). Tot i el seu interès val a dir que el panorama actual és tan inestable que cada dia poden aparèixer o desaparèixer velles i noves micronacions arreu del món i arreu de la xarxa d'Internet.

A tall d'exemple, diferents micronacions actualment actives que han trobat un vehicle de propaganda ideal en la xarxa d'Internet hi editen des del seu diari digital fins a una simulació radiofònica o televisiva que en fa realment força creïble l'autenticitat estatal. Com en un microestat, un dels avantatges de la micronació és que pel fet de ser un espai reduït que normalment no arriba als 100 membres, hi pot haver una proximitat més efectiva o directa entre el ciutadà i les seves institucions que, de fet, s'assimila a l'àmbit local d'un petit municipi on tots els veïns es coneixen. És segurament aquesta una de les realitats que fa que les micronacions siguin tan atractives.

Les classificarem en:

Simulacions: micronacions que són autèntiques simulacions d'estats en diferents aspectes (poden anar de l'econòmic fins al polític passant pel cultural o religiós). Un aspecte que, de fet, reuneixen la gran majoria. Les formes de govern que escullen són còpies o barreges de diferents sistemes legislatius que han anat proliferant al llarg dels segles (des d'una monarquia absoluta fins a una república socialista o una dictadura de caire feixista passant per una democràcia liberal o una evocació de l'antiga Roma, o bé estats confessionalment catòlics o islàmics). Dins aquesta tipologia qualsevol «ciutadà» pot participar en el redactat d'una constitució, en un partit polític que es presenti als comicis que hi ha a l'estat, votar referèndums, participar en la direcció de mitjans de comunicació (diaris, cròniques, ràdio...) sobre la micronació o bé, si ens situem en un apartat més intermicronacional, en ambaixades i comunicacions amb d'altres estats virtuals, torneigs esportius o de tot tipus de passatemps que vinculin als seus ciutadans «a l'exterior».

Si parlem d'una simulació social, política o econòmica estarem a la frontera entre la fantasia i la seriositat. Moltes micronacions poden anar des d'un joc personal fins a projectes seriosos que accepten unes normes protocol·làries comunes a tots els integrants. Sovint aquests projectes fracassen per falta d'interès dels participants, però existeixen casos de llarga durada que caldria especificar. El fet de gaudir d'un prestigi en grup encara que sigui virtual, porta la

majoria de fundadors a esdevenir reis, prínceps, ducs o fins i tot emperadors del seu estat particular. La resta de col·laboradors acostumen a sol·licitar una ciutadania fixada per les lleis constitucionals fictícies i, segons els seus mèrits davant el cap d'estat, ascendeixen socialment o bé són recompensats amb atractius títols nobiliaris inspirats en un model de típica arrel feudal europea.

Exemples paradigmàtics del model monàrquic de micronació simulada política i econòmicament inclourien casos (actualment en funcionament) com els del Regne de Gotzborg (www.gotzborg.com), el Regne de Paulòvia (www.paulovia.org), el Regne de Gosling (www.gosling-gov.tk/), el Regne de Jamzina (www.freewebs.com/minination/), el Gran Ducat de Pinsk (<http://www.grandduchyofpinsk.org/>), el Ducat d'Avram (www.grandduchy.org/), l'Imperi d'Atlantium (<http://www.atlantium.org/>) o (http://www.atlantium.org/News_Galileu_Brazil_052007.pdf), el Regne de Redonda (<http://www.quintadimension.com/televisio/index.php?id=131>), el Principat Democràtic de Seraya (<http://www.seraya.bravehost.com/>), l'Imperi de Leblàndia (http://leblandia.republika.pl/leblandia_eng.htm), el Principat de Treisenberg (<http://s6.invisionfree.com/poftreisenberg>), el Regne de Monovia (<http://www.freewebs.com/monovia/>), el Regne de Riboalte (<http://riboalte.sphosting.com/>), el Principat d'Arbèria (<http://usuarios.lycos.es/dominusnoctis/>), el Regne de Babkha (<http://www.babkha.com/>) (inspirat en l'antiga Pèrsia), el Principat de Vikesland (<http://wheatcity.tripod.com/principalityofvikesland/>), el Regne de Virtustan (<http://www.virtustan.net/>), el Regne de Talossa (<http://www.kingdomoftalossa.net/>) (un dels més pioners, des de la dècada del 70), Mitolibertàlia (<http://espanol.geocities.com/mitolibertalia/>), etc. La llista és gairebé inacabable.

Per altra banda tenim les repúbliques d'Anodyne (www.republicofanodyne.org/), la també República de Talossa (<http://www.republicoftalossa.com/>), (escindida del regne del mateix nom), la República d'Aerlig (www.aerlig.tk), la República Democràtica de Salsealand (<http://members.xoom.alice.it/salsealand/>), la República de Meridiana (<http://es.geocities.com/srdbfpcicm/>), la República de Mania (comunista) (<http://www.manneyneira.com/mania/>), la República Virtual de Hassmoria (<http://gincom.de/martens/hassmoria/>), la República d'Anscònia (<http://hometown.aol.com/ansconia/page1.html>), la República de Volèrum (<http://datascape.com/republic/volerum.html>), la Conch Republic (<http://www.conchrepublic.com>), la República de Molòssia (<http://www.molossia.org>), l'Estat Sobirà d'Hezpenya (<http://www.hezpenya.net.net/>), la República del Lucastan (<http://www.keyflux.com/lucastan/>), la República Democràtica de Kampong (comunista) (<http://s12.invisionfree.com/kampong/index.php?>),... La llista és gairebé inacabable.

Fantasies: Micronacions que han estat creades, simplement, com a passa-temps o caprici amb deliris de grandesa. Aquest tipus de micronacions són ideades en la major part dels casos per joves adolescents que deixen córrer la imaginació inspirant-se en grans imperis, títols i prerrogatives espectaculars o bé símbols que deriven de la tradició feudal europea. La seva existència, tot i així,

acostuma a ésser efímera a causa de la pèrdua d'interès dels mateixos creadors al cap de pocs anys. Normalment acaben per perdre els participants amb el temps i, excepte alguns casos, acaben desapareixent. Es dona el cas que la primera micronació virtual a la xarxa (el Regne de Talossa) va ser creada l'any 1979 per Robert Madison, de Milwaukee (EEUU), quan només tenia 13 anys. Entre 1979 i 1981 el nombre de ciutadans del regne de Talossa es va incrementar, i l'any 1980 el mateix Madison va participar en la fundació de la LOSS juntament amb el rei de Thord i l'emperador de l'Imperi de Jahn.

Com a exemple d'entreteniment personal o de fantasia egòlatra podem veure el casos de Kemetia (<http://www.kingdomofkemetiagov.tk/>) o Moròvia (<http://pub57.ezboard.com/bthekingdomofmorovia>), dos regnes creats per adolescents que ens fan pensar en els països més imaginaris dels llibres que tots hem pogut llegir en aquesta etapa de la nostra vida. D'altres exemples són l'Imperi de Pacífica (www.pacifica.co.pt), el Principat de Freedònia (www.freedonia.org), el Sacre Imperi de Reunió (www.reuniao.org/menu.html), l'Imperi Aerican (<http://www.aericanempire.com/>), l'Imperi de Medio Mundo (<http://www.imperiodemediomundo.blogspot.com/>), l'Imperi dels Alexandrins (<http://alexandriaforums.com/index.php>) o l'Estat de Porto Claro (<http://portoclaro.cjb.net/>).

Projectes: Micronacions que són projectes ficticis o utòpics (sovint sobre política) però que no deixen de ser una proposta difícilment aplicable al món real. Tanmateix, aprofiten la xarxa per a promocionar i divulgar seriosament les seves idees.

Els projectes micronacionals més curiosos són aquells que plantegen una futura colonització estable de territoris fins ara deshabitats sobretot a causa de les seves condicions climàtiques, com ara l'Antàrtida, o, fins i tot a llarg termini, la Lluna o el planeta Mart. D'altres proposen la creació de grans ciutats flotants en aigües internacionals del Pacífic, del mar Carib o de qualsevol altre superfície amb facilitats per a allotjar aquest tipus d'estructures. Si bé la llei no autoritza la independència de cap vaixell que navegui sota bandera de conveniència, molts d'aquests grups no han deixat pas d'optar per un projecte que situaria una gran ciutat en un vaixell gegant. No resulta fàcil disposar de cap mena d'influència per aconseguir els seus objectius, de manera que aquestes associacions formen grups utòpics que sovint es barregen confusament amb moviments ecologistes o idealistes per aconseguir un món millor.

Orientant-nos cap al vessant ecologista i llibertari trobaríem exemples com Amazònia (www.alamazonia.com), un espai que cerca una nova filosofia natural per entendre les relacions humanes; el Projecte Greenia (www.greenia.tk/); la Free Nation Foundation (<http://www.freenation.org/>) o el Build Freedom Com (<http://www.buildfreedom.com/>).

Els grups que plantegen la futura colonització dels territoris antàrtics són les Crown Colonies de l'Antàrtida (www.angelfire.com/scifi/mta/introms.html) o el Gran Ducat d'Antàrtida de l'Oest (<http://www.westartica.com/>). Si ens trasllem a projectes que planegin establir colònies humanes a la Lluna o a

Mart: l'Artemis Project (<http://www.asi.org/>) o, si parlem de la residència en grans vaixells o ciutats damunt plataformes artificials marines, la idea és patrimoni exclusiu de grups com ara Freedomship (el vaixell de la llibertat) (www.freedomship.com), ResidensSea (<http://www.residenssea.com/>) o l'estat del Mar (<http://expage.com/seastategovernment>). D'altra banda també existeixen algunes micronacions amb projectes tan curiosos com ara el de situar un nou Estat a Àfrica que aculli tots aquells nord-americans negres que desitgin retornar a la terra d'on van ser deportats els seus avantpassats a causa de l'esclavitud: International African American Caucus (IAAC) (www.africanamericansovereignty.com/index.html).

Fraus: Micronacions especialment dissenyades amb finalitats fraudulentess i per obra, generalment, de delinqüents i estafadors amb molta imaginació. Se n'han donat molts casos en l'actualitat, però no hem d'oblidar que el frau ha estat un dels aspectes clau de les primeres micronacions de l'edat moderna.

No cal dir que el fenomen de les micronacions també ha estat font de certes irregularitats i fraus a través d'Internet, a banda d'una certa difusió de propaganda radical tant d'extrema esquerra com d'extrema dreta, que pot ferir els sentiments de moltes persones. Inspiracions de clara identificació amb el model soviètic de l'antiga URSS trobem exemples com el de la Unió de Soviètiques Socialistes Repúbliques (USSR) (<http://lenin.ussr.com/>) o la República Lliure de Laputa (<http://laputa.de/>).

D'altra banda, la influència nacionalsocialista plana perillosament damunt els continguts de la Neue Slowenische Kunst (<http://www.ljudmila.org/nsk/>) (Nou Art Eslovè, en alemany), una espècie d'agrupació d'artistes que inclouen entre les seves obres una clara simbologia d'arrels nazis –a banda de protagonitzar casos d'atacs neofeixistes a les actuals Eslovènia i Croàcia.

Els curiosos fraus i estafes que s'han comès aprofitant aquest corrent micronacionalista han seguit models com el d'Enen Kio (www.enenkio.org/), el Principat de Nova Utopia (www.new-utopia.com/), el Regne Unit d'Atlantis (www.ukacrown.com/) o l'Estat de Melchizedek (www.melchizedek.com/). La majoria d'estafes fan referència a la falsificació i venda il·legal de documentació i passaports que, de fet, ni són reconeguts internacionalment ni tenen cap valor diplomàtic.

Segurament el cas més antic i espectacular de la història de les micronacions fou dut a terme l'any 1822 per Gregor McGregor, un aventurer escocès que, tot inventant-se un territori idíl·lic segons ell sota la seva sobirania, anomenat Poyais (<http://en.wikipedia.org/wiki/Poyais>), situat, més o menys, a l'actual Hondures, va enganyar l'alta societat de Londres prometent terres i privilegis als colons que anessin a establir-se amb ell a Poyais. Molts colons britànics mossegaren l'ham i posaren en mans d'en McGregor tots els diners que aquest els demanà. Quan arribaren al que teòricament era Poyais es trobaren amb un panorama de terres ermes i insalubres. Molts van morir de malaltia i, finalment, els pocs que quedaven foren traslladats al que ara és Belize. Mentrestant,

McGregor fugí de la justícia i s'establí còmodament a Veneçuela, on va viure com un home ric la resta dels seus dies.

El cas de Melchizedek (1986) és un cúmul d'estafes i conflictes burocràtics localitzats al sud-est asiàtic, on Evan David Pedley (el fundador del grup) va començar per reclamar la sobirania eclesiàstica d'algunes illes deshabitades del Pacífic i d'un sector força gran de l'Antàrtida. El grup pretenia ser una barreja religiosa de cristianisme, islam i judaisme, però cap estat oficial no en va reconèixer les aspiracions. Ja se'l relacionà amb l'intent de sedició violenta de l'illa de Rotuma (a les Illes Fidji), a la Polinèsia. Només l'any 1993 sorgiren problemes diplomàtics amb alguns països africans coneguts per llur corrupció que, aparentment, havien reconegut l'Estat de Melchizedek (Burkina Faso i la República Centreafricana). Tanmateix, des de les Illes Marshall (on Pedley pretenia tenir nombroses illes de la seva propietat) resposgueren desmentint aquestes pretensions amb tota rotunditat. Gairebé 300 clients van ser estafats arreu del món a causa dels títols universitaris, contractes de treball, passaports, facilitats bancàries i càrrecs diplomàtics que havien adquirit mitjançant diverses entitats bancàries rere les quals s'amagava Melchizedek. Els integrants del grup són majoritàriament estafadors que han passat, tant a Austràlia com als EUA, alguns anys a la presó. Es caracteritzen per formar una espècie de grup religiós (una secta) dedicat a les tasques socials quan, en realitat, estafaren prop d'un milió de dòlars americans amb l'exempció d'impostos (1997-1999). Tant David Evan Pedley com el seu fill Ben David han estat detinguts i engarjolats nombroses vegades a banda i banda de la frontera californiana entre Mèxic i els EUA. Tot i la presumpta –i estranya– defunció de David Pedley a Mèxic (es creu que en realitat va fugir de la justícia), el seu fill segueix protagonitzant actualment diverses activitats delictives.

Nova Utopia, amb seu a Oklahoma, va vendre llicències bancàries i bons falsos per a promoure la construcció d'una illa artificial entre Hondures i Cuba, projecte que, finalment, mai no es va fer realitat.

El Regne d'EnenKio fou denunciat, igualment, per la compra-venda de passaports i documentació acreditada diplomàticament tant per les Illes Marshall com pels EUA.

El cas més recent fou el del Regne Unit d'Atlantis, suposadament situat al Pacífic Sud, prop d'Austràlia, i que seguint la iniciativa del seu cap d'estat, el xeic Yakub Al-Sheikh Ibrahim, falsificava moneda i oferia préstecs milionaris amb elevats interessos.

Sealand, que veurem en l'apartat de reclamacions històriques, també fou notícia l'any 1999 a causa d'una estafa descoberta per la Guàrdia Civil espanyola. El cas es va acabar tancant a mitjans del 2000. Una agrupació que actuava en nom del Principat de Sealand tenia oberta una ambaixada a Madrid on més de 60 persones es dedicaven a falsificar, prèvia venda per Internet, tot un seguit de passaports a nom del Principat. Se'n repartiren a molts països, especialment d'Àsia (Xina i Corea) i de l'Est d'Europa, per un valor aproximat de 6.000 dòlars. El cap de tota la trama era Francisco Ruíz Trujillo, suposat ambai-

xador de Sealand a Espanya, que havia aprofitat les seves atribucions per a fundar diverses empreses relacionades amb l'especulació immobiliària a Sealand, amb un campus universitari, sistemes de transport públic, edificis oficials... tot plegat en una plataforma artificial que té, si fa no fa, 550 m² sobre el Canal de la Mànega. Els objectius d'aquest grup criminal que posseïa uns 1.800 cotxes amb falsa matrícula diplomàtica eren efectuar una compra-venda d'armes a Rússia involucrant-hi, pel cap baix, 50 carros de combat M55, 10 avions de combat MIG-23, 8 helicòpters MI24/M, 3 avions Antonov 32, 15 unitats d'artilleria pesada D-30, 5.000 bombes, 20 míssils antitanc i 5.000 unitats de munició Katiuska. Tot això anava destinat a la revenda al Sudan, on esperaven treure-hi més dels 60 milions de dòlars de benefici. Val a dir que el mateix Francisco Trujillo era a punt d'assolir un enorme préstec bancari per a adquirir 2 Boeing i iniciar la seva pròpia companyia de vol.¹³

Singularitats històriques: Micronacions que reivindiquen una presència física al món real partint d'unes curioses reivindicacions sobiranistes basades sobretot en buits legals o incoherències històriques que normalment podrien legitimar llur existència en organismes internacionals com l'ONU o la UE, per posar només dos exemples. Plantegen seriosament les seves reivindicacions sobiranistes i aporten reclamacions basades en anomalies i llacunes legals de tipus històric sobre les fronteres o límits dels països on suposadament s'inclouen. No tenen gaire transcendència als mitjans de comunicació, però val a dir que últimament han fet servir els seus casos com a autèntica eina d'atracció turística. És el cas del petit poble de Seborga (Itàlia)¹⁴ o de l'anomenada República de Saugeais (a França), l'illa italiana de Tavolara (a Sardenya), el Principat australià de Hutt River Province o l'autoproclamat Principat de Sealand (al canal de la Mànega, prop de les costes del Regne Unit).

A banda de ser producte de la iniciativa personal (o col·lectiva) d'una sèrie de líders mediàtics, les micronacions amb expectatives reals (i territori més o menys físic) es redueixen a alguns pocs casos, normalment a indrets força reduïts (un/s poble/s, una illa) o bé a un espai artificial de jurisdicció discutible (una plataforma ancorada al mar).¹⁵

13. Sealand ha estat objecte de nombrosos titulars a la premsa els darrers anys. El festival Sónar celebrat a Barcelona l'any 2004 va comptar amb la I Exposició Universal de Micronacions, i Sealand hi va enviar representació. *La Vanguardia* ha publicat articles en referència a Sealand que podem trobar als exemplars del divendres 14 d'abril de 2000, dissabte 27 de maig de 2000 i dimecres 16 de juny de 2004. A *El Periódico de Catalunya* es va dedicar un article a l'escàndol de Sealand a l'exemplar de dimecres, 12 d'abril del 2000.

14. Seborga ha estat recentment notícia per la disputa dinàstica entre el príncep que escolliren els veïns, Giorgio Carbone, i una descendent de la família Hohenstaufen, la princesa Yasmin von Hohenstaufen, que l'any 2006 va negar la legitimitat de l'exjardiner municipal a ocupar la titularitat de la micronació i va anunciar que tenia previst cedir el principat a l'Estat italià. L'article publicat al rotatiu italià *Il Corriere della Sera* el dilluns 12 de juny de 2006 és molt il·lustratiu. Al diari espanyol *El Mundo* es publicà un interessant article sobre la localitat italiana el 20 d'agost del 1995 (*Bienvenidos al Principado de Seborga*).

Ara per ara la micronació més extensa i amb més súbdits d'aquestes característiques és el Principat de Hutt River Province (<http://www.principality-hutt-river.com/>), situat a l'oest d'Austràlia, al poble de Geraldton, que es va "independitzar" el 21 d'abril del 1970 quan el granger Leonard George Casley i una sèrie de col·laboradors van decidir ajuntar les seves propietats i secessionar-se d'Austràlia aprofitant una disputa que mantenien amb el Govern a causa d'uns impostos. Té 75 km² (pensem que Liechtenstein en té 60, Mònaco en té 1,95, San Marino 61,2 i el Vaticà 0,44), 20 residents permanents i 13.000 passaports atorgats a ciutadans de tot el món que, de fet, han estat utilitzats més d'un cop per a travessar fronteres. Exporta flors, productes agrícoles, segells i moneda, i viu bàsicament del turisme. Res no faria pensar que no es tracta d'un microestat més. Fins i tot té una policia pròpia i honorífica, dedicada més que res a aparèixer en actes oficials on participa el príncep Leonard. Segons la llei britànica (la Treason Act de 1495), Hutt River podia separar-se de la Commonwealth d'Austràlia però mantenint la fidelitat cap a la reina d'Anglaterra. Leonard Casley s'erigí en representant de la sobirana britànica amb el títol de *Príncep* alhora que el Govern d'Austràlia no veia l'afer com una amenaça seriosa: encara ara ho veu com un negoci privat que duu el nom de Principat de Hutt River Province a l'estil d'una atracció turística. Tot i així, la relació entre Austràlia i el Principat de Hutt River Province no deixa de ser molt curiosa: les cartes franquejades amb segells australians arriben perfectament a Hutt River com a qualsevol altre poble del país, i les que duen segells del Principat han pogut sortir en alguns casos a molts països estrangers. Tampoc no hi ha conflictes en matèria d'impostos, ja que Hutt River no els paga, en qüestió d'infraestructures, ja que Hutt River construeix sense demanar permís a les autoritats australianes, en temes fiscals i de negocis, ja que moltes empreses han començat a interessar-se per Hutt River perquè si s'hi registren no paguen impostos, en qüestió de matriculació de vehicles, perquè el Principat té les seves pròpies matrícules, o en matèria postal i numismàtica. Sembla que el govern australià procura evitar qualsevol topada legal en qüestió de sobirania, i per això manté aquesta postura d'indiferència. El príncep Leonard fins i tot és bastant conegut a Austràlia, on és vist com un excèntric que ha estat capaç de plantar cara al govern durant moltes dècades. Al Museu Nacional d'Austràlia, a Canberra, fins i tot hi té una secció en l'exposició permanent dedicada.¹⁶

15. Resulta interessant observar que la dimensió d'aquestes micronacions sigui tan reduïda. S'ha arribat a parlar fins i tot de la *geografia de l'estafa* o de la *geografia de Lilliput*. Arran d'això es va publicar *Em Busca de Lilliput "Uma visao general e curiosa dos menores países do mundo"* de Luiz J. Ginter. Litteris Editora, Ltd. Rio de Janeiro, 1997.

16. Hutt River Province ha estat un cas de micronació que ja disposa de diverses obres de referència especialitzades. D'una banda tenim la biografia del príncep Leonard Casley (*The Man*, de R.C. Hyslop, Hutt River Province editions) i de l'altra l'article que es va publicar a *Le Monde* sobre el cas d'aquesta petita micronació australiana, article que és un dels primers publicats sobre el tema a la premsa francesa (*Au royaume de Hutt River*, de Frédéric Therin, article a *Le Monde* el 26 desembre de 2003).

Són prou interessants els casos del petit poble italià de Seborga, l'illa sarda de Tavolara o la comarca del Saugeais (situada a la frontera entre França i Suïssa).

El poble de Seborga (<http://www.seborga.homeip.net/>), de 14 km² i uns 400 habitants (situat a la regió italiana de la Ligúria), reclama la independència d'Itàlia al·legant que mai no ha format part ni d'Itàlia ni de l'antic regne del Piemont, i això tenint en compte que és un principat que data del 951 dC i no ha quedat cap prova documental que el vinculi a l'antiga Casa de Savoia o bé a l'Acta d'Unificació d'Itàlia del 1861.

Aquest és un fet que teòricament li garantiria la capacitat de decidir el seu futur. Això mateix succeí el 20 d'agost de l'any 1995 quan els veïns de Seborga van celebrar un *referèndum d'autodeterminació* particular i aprovaren la independència per una majoria gairebé absoluta entre els 362 electors del municipi (a més, van escollir la monarquia electiva com a forma de govern i una nova constitució, tot elevant a la categoria de príncep l'exjardiner municipal i principal promotor de la iniciativa sobiranista, Giorgio Carbone, que va adoptar el nom de *Giorgio I*. Entre d'altres coses, Seborga ha enviat documentació a Estrasburg i a l'Haia per tal d'obtenir el reconeixement de la UE, ha delegat ambaixadors a alguns països europeus i fins i tot ha creat la seva pròpia unitat monetària (el *luigino*, que equival a 6 dòlars americans) i els seus segells, que es venen i s'accepten a qualsevol comerç del poble. Sense dubte també hi deu haver influït la seva proximitat a Mònaco, que ha suggerit la idea d'aixecar algun casino o alguns bancs per convertir Seborga en un nou Montecarlo sense cap obligació fiscal. Ara per ara, però, el país viu sobretot de dos recursos com els que aprofiten la resta de pobles de la Ligúria: l'exportació de flors i el turisme (l'orde militar dels cavallers de Seborga és segurament un dels atractius del poble: <http://www.gov.principato-di-seborga.org/>).

Un cas molt similar és el de l'illa de Tavolara (<http://en.wikipedia.org/wiki/Tavolara>), davant la costa est de l'illa de Sardenya. L'illa amb prou feines té 2 km² i és un dels regnes més petits del món. De fet s'ha al·legat en favor de la independència que l'any 1833 el rei Carles Albert de Sardenya reconegué amb una certa oficialitat en Giuseppe Bertoleoni com a rei de Tavolara. La família Bertoleoni va assumir aquest nomenament i l'ha mantingut al llarg dels anys. A més, alguns documents del 1767 afirmen que Tavolara no va formar mai part del regne de Sardenya. Actualment el rei de Tavolara és Carles II, un ciutadà italià anomenat Tonino Bertoleoni que té obert un restaurant a l'illa (on, de fet, hi resideixen molt poques persones).

La comarca francesa del Saugeais (http://www.otcm25.org/republique_du_saugeais.htm) està situada a la vall de Doubs, propera a Suïssa i a Itàlia, i té la capital a Montbenoît (amb una superfície d'uns 125 km²). Organitzada com un conjunt d'onze ajuntaments, està presidida en l'actualitat per la presidenta Georgette Bertin-Pourchet, descendent del primer president de la república, Georges Pourchet (1901-1968), qui es va basar en els antecedents històrics de la regió per estructurar, des del punt de vista folklòric, l'anomenada République libre du Saugeais. Sembla ser que també hi va influir molt una disputa o una

juguesca que el mateix Georges va fer amb el prefecte de Doubs. Això permet que Saugeais ja hagi creat Tele Saugeais (1978), hagi organitzat una competició esportiva batejada com les 24 hores de Montbenoît (barreja de biatló i triatló) o fins i tot hagi enviat una atleta als Jocs Olímpics (Florence Baverel-Robert) que, tanmateix, va entrar dins l'equip francès.

La història del Principat de Sealand (<http://www.sealandgov.org/>) és de les més rocambolesques. Ubicat en una antiga plataforma militar anglesa del Canal de la Mànega destinada a protegir el Regne Unit dels atacs alemanys durant la Segona Guerra Mundial, la família Bates la va reaprofitar l'any 1967 com a seu d'un suposat estat que es legitimava perquè la plataforma quedava fora de les aigües territorials britàniques. Ja amb anterioritat Sealand havia estat la base d'emissions de ràdios pirates que així evitaven el pagament d'impostos amb emissions fora del territori britànic. Amb 550 m² i menys de 5 residents permanents, la plataforma només és accessible a través del mar o bé amb helicòpter. Situada a 10 quilòmetres de la costa de Suffolk, en Roy Bates (un conegut presentador de ràdios pirates) la va ocupar el 2 de setembre del 1967 amparant-se sota el dret internacional i reclamant com a aigües territorials unes 12 milles nàutiques al voltant de la plataforma. A partir d'aquí el Principat de Sealand va adoptar un himne (*E Mare Libertas*, del compositor anglès Basil Simonenko), una bandera i un escut, va fabricar segells i moneda.

En tota la seva història, Sealand ha vist com un dels subordinats de Bates organitzava un cop d'estat l'any 1978, que va acabar amb la reconquesta del país per part del príncep amb un helicòpter d'assalt, o bé l'atac a un vaixell militar britànic el 1968 que va acabar amb el fill de Roy Bates al jutjat (qui sembla ser que intentava desallotjar la plataforma o bé volia canviar de lloc una boia). A més d'existir un govern de Sealand (<http://www.principality-of-sealand-org/>) a l'exili (format pels dissidents alemanys encapçalats pel ministre rebel Seiger), la gran quantitat de passaports falsos que anaven a nom de Sealand, distribuïts sobretot als països de l'Europa de l'est, va fer que, l'any 1997, els Bates anul·lessin tots els passaports de Sealand (legals o il·legals) per a evitar més problemes amb la justícia (es van trobar passaports de Sealand a nom d'alguns implicats en la trama de l'assassinat del dissenyador italià Gianni Versace a Miami). A més a més, s'havien fabricat segells i monedes oficials (el dòlar de Sealand, que té paritat amb el dòlar dels EUA) tant per part del govern legítim com del que es trobava a l'exili. D'altra banda, es va crear una selecció nacional de futbol per a participar a la Copa Mundial VIVA, de la RTNC, que forma part del NF-Board. La darrera notícia que es feia pública cap al gener de 2007 era que la immobiliària espanyola InmoNaranja ofería la possibilitat d'adquirir Sealand –un traspàs, pròpiament dit– a canvi de 750 milions d'euros. El príncep Michael, hereu del seu pare Roy des del 1999, es volia desfer del petit estat sempre i quan el traspàs fos acordat sota certes condicions, incloent-hi un projecte de viabilitat, que haurien d'ésser ratificades pel senat de Sealand. La sorpresa va sorgir quan va començar a córrer el rumor que un possible interessat en aquest traspàs seria l'empresa de ràdios pirates per Internet

The Pirate Bay, d'origen suec. Un tribunal del Regne Unit tornà a advertir, un cop més, que emprendrien accions legals contra qualsevol activitat fraudulenta que afectés el seu territori. De fet, ja l'any 1968 el Regne Unit va incorporar Sealand a les seves aigües territorials, i entre 1990-1991 es va presentar davant una Cort Administrativa dels EUA l'evidència de la il·legalitat de Sealand (la família Bates no va recórrer el cas). Sealand, tot i així, continua essent un problema legal per al govern britànic; el 6 de desembre del 2005, per exemple, el diari anglès *The Times* va publicar una nota que, sense donar més detalls, afirmava que finalment el govern britànic cedia davant el fet que Sealand “*està fora del territori britànic (...) i no forma part del Regne Unit*”.¹⁷

Conclusió

Com hem pogut veure al llarg d'aquest text sobre el micronacionalisme i les micronacions, les noves tecnologies han contribuït a disparar un fenomen prou interessant que, un cop més, amplia les fronteres geogràfiques a través de la xarxa d'Internet. Es tracta, per tant, d'un món en constant evolució.

Val a dir que algunes micronacions han arribat a extrems tan curiosos com els d'inventar-se un idioma propi (basant-se en capricioses barreges de llengües mortes i llengües vives d'arreu del món i de tota la història), uns costums folklòrics identitaris (festes nacionals, himnes i cançons, esports, balls i cerimònies) que sorgeixen de la lliure imaginació dels integrants, o últimament el que anomenaríem una o diverses coalicions internacional (la intermicronacional) per agrupar la representativitat de cadascuna d'aquestes micronacions arreu del món (una dada anecdòtica és la que inclou uns Jocs Olímpics Microinternacionals). La celebració del torneig Eifa World Cup 2004-2005, l'amfitrió del qual va ser el Regne de Babkha, va reunir un total de 29 micronacions (mncentre.net/eifa/rules). Fins i tot s'han arribat a crear micronacions destinades únicament a participar en aquestes trobades i que desapareixen quan acaben les competicions. La Federació de Futbol Micronacional (<http://mnn.mncentre.net/site/index.php?page=organisations>) ha estat estructurant darrerament la celebració d'aquestes competicions per tal de fixar un estàndard esportiu de cara a futures trobades.

Si bé la majoria de micronacions de la xarxa no són mai reconegudes per estats oficials, sí que acostumen a trobar l'alternativa d'un reconeixement virtual entre elles mateixes: formant part de lligues o aliances geoestratègiques virtuals, d'organitzacions mundials o de projectes comuns en defensa d'uns determinats valors humanitaris. És el que ja s'ha arribat a anomenar força encertadament el Cinquè Món i el Sisè Món.

17. Articles interessants sobre el cas de Sealand són *Les corsaires du Net*, reportatge de Florent Latrive al diari francès *Libération* el 6 de juny de 2000, i *Sealand: une île digne de James Bond*, reportatge d'Emma Nymton).